

engelske Parlament i Slutningen af det 17de Aarhundrede, det vil sige fra 1690—1696 eller til henimod Aaret 1700 under Kong Wilhelm af Oranien. Det var ikke Underhusets Flertals Fordring, der den Gang satte den parlamentariske Regjering igjennem. Jeg skal tage bestemte Kjendsgjerninger som Bevis for, at de Paastande, der fremsættes her i det danske Folkething, aldrig have været fremsatte i det engelske Underhus. (Afbrydelse af E. Nielsen). Naar det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds betviler det, skal jeg gjerne citere bestemte positive Vidnesbyrd derfor. Skjøndt Kong Wilhelm i Aaret 1693 havde negtet sit Samtykke til en af Over- og Underhuset vedtagen Lov angaaende Underhusets frie og upartiske Forhandling, en Lov, som indeholdt en Bestemmelse om, at intet Medlem af Underhuset, der udnævntes til Embedsmand af Regjeringen, kunde beholde sit Sæde i Underhuset, med mindre han havde underkæstet sig et nyt Valg, og Skjøndt Kongen omtrent samtidigt havde negtet sit Samtykke til Loven om de treaarige Underhusvalg og Dommernes Lønninger, saa underkæstede Underhuset sig ikke desto mindre beredvilligt denne Beslutning. Imidlertid var Loven om Parlamentets fri og upartiske Forhandling et saa libensfabeligt Onske i Dieblifket, et Reform-Spørgsmaal, man i det Dieblif lagde saa stor Vægt paa, at det vakte den mest stormende Ophidselse i Underhuset, da Kongen negtede sit Samtykke til Loven. Underhuset vedtog da en Beslutning, hoori det erklærede Kongens Raadgivere for det Offentliges Fjender; men i Stedet for at affædige sine Raadgivere eller give sit Samtykke til Loven, tog han intet andet Hensyn dertil end at give denne Beslutning af Underhuset en høflig Afvisning. Nu fremkom der fra de mest libensfabelige Tilhængere af denne Lov, navnlig fra Partiet Harley, en Antydning i Underhuset om, at man jo kunde fnytte Loven til en finantstiel Bevilling; men denne Antydning fandt saa liden Tilslutning, at man indskrænkede sig til at stille Forslag om, at Underhuset i en høflig Form skulde indstille til Hans Majestæt at faae et fyldigere Svar; men denne Beslutning fik ikke en Gang 100 Stemmer for sig og over 200 imod sig. Nu ville de Herrer se, hvorledes Underhuset bar sig ad i en af de mest ophidsede Perioder i det Dieblif, da Hans Majestæt havde negtet sit Samtykke til en Lov, som Under- og Overhuset havde været enige om, og som man skulde synes, at de vare berettigede til at fordrø. Jeg skal derfor gjøre de Herrer opmærksom paa, at naar de ville paakalde Forholdene i England, skulde de selv følge den Sædvane, som har gjort sig gjældende i det engelske Underhus. Det var nemlig ikke ved Underhusets Arimelighed og Umedgjørlighed, at den parlamentariske Regjering blev indført. Disse Stridigheder fandt Sted paa en Tid, da Underhusets Flertal bestod af Whigger, der vare

den engelske Konges egentlige Støtte i Underhuset, idet det var dem, der havde sat hans Valg igjennem til den engelske Throne, skjøndt han var en fremmed Prinds; men desuagtet vedbleve de under de voldsomste Sammenstød at være hans trofaste Støtter til Trods for, at de ikke sad i Kongens Raad, hvor Toryerne den Gang havde Sæde. Da Kongen ikke vilde give Whiggerne, der kæmpede libensfabeligt mod Toryerne, Sæde i Ministeriet, for at de kunde gennemføre deres Hævnplaner imod Toryerne, var det under disse Forhold, at Sunderland, der ikke var nogen populær Mand, men tværtimod forhadt, og som ofte blev benyttet af Kongen som Raadgiver paa Grund af sit nøie Kjendskab til Forholdene og sin Skarpsindighed, tilraadede Kongen at tage sine Ministre af Underhusets Flertal. Og saaledes opstod den parlamentariske Regjering, uden at Underhuset nogensinde havde fordret den, eller uden at være nogen Indrømmelse fra Kongens Side til Underhuset. Altsaa paastaar jeg med Bestemthed, at de Herrer ikke af Forholdene i England kunne udlede nogen Berettigelse til den Fordring, de stille. Sige saa lidt har det nogensinde været erkjendt, at naar et Ministerium var dannet af et Mindretal i Underhuset, saaledes som det skete med Pitts og Robert Peels Ministerier, dette da skulde vige, fordi Flertallet stillede sig skarpt imod det. Tværtimod, i en lang Aarrække saae man disse Ministerier føre Regjeringen, uagtet de vare i Mindretal. Hvad man imidlertid ikke saae og aldrig har set i England, men hvad vi i vor unge Frihedstid i Danmark oftere have set, er, at Underhuset har negtet Regjeringen, hvad der var nødvendigt til Statens Behov. Under de mest ødelæggende Krige bevilgede Flertallet i det engelske Underhus, skjøndt det var i Opposition til Ministeriet, Regjeringen Midler til Krigenes Fortsættelse, og vi have aldrig set, at Underhusets Flertal, fordi det ikke havde Sæde i Regjeringen, har filltet sig saaledes til den engelske Regjering, som det danske Folkethings Flertal har filltet sig til vor Regjering.

Orup: Det interesserer ikke mig at drøfte disse theoretiske statsretlige Principer. Jeg tror, at det har overmaade ringe Betydning. Jeg havde allerede den 12te April 1877 den Opfattelse, at vi nu vare komne noget udover Theorierne og mere ind paa det Praktiske, og at det, vi havde at gjøre, var ikke at tærste disse Sætninger paany igjennem, som vi have stridt om saa lange, men at det gjaldt om at handle. Sikkert nok har det heller ikke nu i Diebliffet Interesje for mig at drøfte med det ærede Medlem fra Leire (Holstein-Ledreborg), hvad der siden den 12te April er vore forfatningsmæssige rigtige Principer. Men naar det ærede Medlem opstillede, hvad der er hans Mening om Forsætningen, og opstillede den i Modsetning til mig, finder jeg mig naturligvis kaldet til atter at gjentage og faa fast, hvad der